

УТВЪРЖДАВАМ:

КАЛИН ХРИСТОВ
ПОДУПРАВИТЕЛ

СТАНДАРТ

ЗА РАЗПОЗНАВАНЕ НА БЪЛГАРСКИ РАЗМЕННИ МОНЕТИ

(Умв. със Заповед № БНБ-113097/16.10.2019 г., в сила от 16 октомври 2019 г.)

София, октомври 2019 г.

1. Общи положения

1.1. Предназначение

- а) Стандартът за разпознаване на български разменни монети съдържа информация за технически характеристики и защитни елементи на българските разменни монети.
- б) Този стандарт осигурява публична информация за характеристиките и защитните елементи на истинските български разменни монети.
- в) Този стандарт целъ да създаде условия за приемане за плащания на истински български разменни монети.

1.2. Задължително приложение

- а) Този стандарт е задължителен за прилагане от банките, финансовите институции, обменните бюра и доставчиците на услуги.
- б) Този стандарт се прилага към всички постъпващи в банките, финансовите институции, обменните бюра и доставчиците на услуги български разменни монети.

1.3. Адрес за връзка по този стандарт

Управление „Емисионно“
Българска народна банка
пл. „Княз Александър I“ № 1
1000 София

1.4. Предмет

- а) Този стандарт определя характеристиките и защитните елементи на истинските български разменни монети във връзка с преценката за тяхната истинност.
- б) Когато преценката за истинност се извършва от служител, установяването на характеристиките на българска разменна монета се осъществява чрез сетивните органи за зрение и допир (докосване), както и с помощни средства (линия, лупа и др.).
- в) Когато преценката за истинност се извършва от машина за сортиране или машина за самообслужване, установяването на характеристиките на българските разменни монети се извършва от съответната машина, преминала успешен тест на Българската народна банка за категоризиране съгласно този стандарт.
- г) Машинно четимите характеристики се предоставят от Българската народна банка на банките и доставчиците на услуги при поискване.
- д) При установяване на поне едно несъответствие или възникване на поне едно съмнение за несъответствие между изобразението, цветовете, метала, размерите (диаметър и дебелина), теглото, електропроводимостта и електромагнитната проникваемост на разменна монета и посочените в този стандарт критерии разменната монета поражда съмнения, че е неистинска или преправена.

1.5. Основание

Този стандарт за разпознаване на български разменни монети се определя на основание на чл. 50, ал. 1, т. 2 от Наредба № 18 на Българската народна банка за контрол върху качеството на банкнотите и монетите в наличнопаричното обращение, приета с Решение № 331/3.10.2019 г. на Управителния съвет на БНБ, обн., ДВ, бр. 80 от 11.10.2019 г.

1.6. Утвърждаване и изменения

- а) Утвърждаването на този стандарт, както и измененията в него се извършват от подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Емисионно“.
- б) Българската народна банка обявява публично стандарта и измененията в него.

1.7. Този стандарт влиза в сила от 16 октомври 2019 г.

2. Критерии за разпознаване на истински български разменни монети – законно платежно средство

2.1. Българската разменна монета от 1 стотинка, емисии 1999 г., 2000 г. и 2002 г., има следната спецификация:

2.1.1. Характеристики и защитни елементи:

а) на лицевата страна на монетата:

- по периферията релефно са изобразени 12-те звезди на Европейския съюз и текст „СТОТИНКА“;
- в центъра с цифрата „1“ релефно е обозначена номиналната стойност;
- между текста „СТОТИНКА“ и цифрата „1“ е изписана годината на емисия – „1999“, „2000“, „2002“;

б) на обратната страна на монетата в центъра релефно е изобразен Магарският конник и текст „БЪЛГАРИЯ“ над него;

в) компоненти – еднокомпонентна;

г) гурт – гладък;

д) цвят – златист;

е) диаметър – 16.00 мм;

ж) дебелина по гурта – 1.32 мм;

з) тегло – 1.80 г;

и) метал – за емисия 1999 Cu-Al-Ni-сплав;

за емисии 2000 и 2002 – стоманена сърцевина с електролитно покритие;

к) качество – за емисия 1999 и 2000 – гланц; за емисия 2002 – мат-гланц.

2.2. Българската разменна монета от 2 стотинки, емисии 1999 г., 2000 г. и 2002 г., има следната спецификация:

лицева страна

обратна страна

гурт

2.2.1. Характеристики и защитни елементи:

- а) на лицевата страна на монетата:
  - по периферията релефно са изобразени 12-те звезди на Европейския съюз и текст „СТОТИНКИ“;
  - в центъра с цифрата „2“ релефно е обозначена номиналната стойност;
  - между текста „СТОТИНКИ“ и цифрата „2“ е изписана годината на емисия „1999“, „2000“, „2002“;
- б) на обратната страна на монетата в центъра релефно е изобразен Мадарският конник и текст „БЪЛГАРИЯ“ над него;
- в) компоненти – еднокомпонентна;
- г) гурт – гладък;
- д) цвят – златист;
- е) диаметър – 18.00 мм;
- ж) дебелина по гурта – 1.40 мм;
- з) тегло – 2.50 г;
- и) метал – за емисия 1999 Cu-Al-Ni-сплав;
за емисии 2000 и 2002 – стоманена сърцевина с електролитно покритие;
- к) качество – за емисии 1999 и 2000 – гланц; за емисия 2002 – мат-гланц.

2.3. Българската разменна монета от 5 стотинки, емисии 1999 г., 2000 г. и 2002 г., има следната спецификация:

2.3.1. Характеристики и защитни елементи:

- а) на лицевата страна на монетата:
  - по периферията релефно са изобразени 12-те звезди на Европейския съюз и текст „СТОТИНКИ“;
  - в центъра с цифрата „5“ релефно е обозначена номиналната стойност;
  - между текста „СТОТИНКИ“ и цифрата „5“ е изписана годината на емисия „1999“, „2000“, „2002“;
- б) на обратната страна на монетата в центъра релефно е изобразен Магарският конник и текст „БЪЛГАРИЯ“ над него;
- в) компоненти – еднокомпонентна;
- г) гурт – гладък;
- д) цвят – златист;
- е) диаметър – 20.00 мм;
- ж) дебелина по гурта – 1.55 мм;
- з) тегло – 3.50 г;
- и) метал – за емисия 1999 Cu-Al-Ni-сплав;
за емисии 2000 и 2002 – стоманена сърцевина с електролитно покритие;
- к) качество – за емисии 1999 и 2000 – гланц; за емисия 2002 – мат-гланц.

2.4. Българската разменна монета от 10 стотинки, емисии 1999 г. и 2002 г., има следната спецификация:

лицева страна

обратна страна

гурт

2.4.1. Характеристики и защитни елементи:

а) на лицевата страна на монетата:

- по периферията релефно са изобразени 12-те звезди на Европейския съюз и текст „СТОТИНКИ“;
- в центъра с числото „10“ релефно е обозначена номиналната стойност;
- между текста „СТОТИНКИ“ и числото „10“ е изписана годината на емисия – „1999“, „2002“;

б) на обратната страна на монетата в центъра релефно е изобразен Магарският конник и текст „БЪЛГАРИЯ“ над него;

в) компоненти – еднокомпонентна;

г) гурт – назъбен;

д) цвят – сребрист;

е) диаметър – 18.50 мм;

ж) дебелина по гурта – 1.60 мм;

з) тегло – 3.00 г;

и) метал – Cu-Zn-Ni-сплав;

к) качество – за емисия 1999 – гланц; за емисия 2002 – мат-гланц.

2.5. Българската разменна монета от 20 стотинки, емисии 1999 г. и 2002 г., има следната спецификация:

лицева страна

обратна страна

гурт

2.5.1. Характеристики и защитни елементи:

а) на лицевата страна на монетата:

- по периферията релефно са изобразени 12-те звезди на Европейския съюз и текст „СТОТИНКИ“;
- в центъра с числото „20“ релефно е обозначена номиналната стойност;
- между текста „СТОТИНКИ“ и числото „20“ е изписана годината на емисия – „1999“, „2002“;

б) на обратната страна на монетата в центъра релефно е изобразен Мадарският конник и текст „БЪЛГАРИЯ“ над него;

в) компоненти – еднокомпонентна;

г) гурт – назъбен;

д) цвят – сребрист;

е) диаметър – 20.50 мм;

ж) дебелина по гурта – 1.70 мм;

з) тегло – 4.00 г;

и) метал – Cu-Zn-Ni-сплав;

к) качество – за емисия 1999 – гланц; за емисия 2002 – мат-гланц.

2.6. Българската разменна монета от 50 стотинки, емисии 1999 г., 2002 г., 2004 г., 2005 г. и 2007 г., има следната спецификация:

2.6.1. Характеристики и защитни елементи:

а) на лицевата страна на монетата:

- по периферията релефно са изобразени 12-те звезди на Европейския съюз и текст „СТОТИНКИ“;
- в центъра с числото „50“ релефно е обозначена номиналната стойност;
- между текста „СТОТИНКИ“ и числото „50“ е изписана годината на емисия „1999“, „2002“, „2004“, „2005“, „2007“;

б) на обратната страна на монетата:

- за емисия 1999 и 2002 в центъра релефно е изобразен Мадарският конник и текст „БЪЛГАРИЯ“ над него;
- за емисия 2004 в центъра релефно е изобразен изправен лъв от щита на герба на Република България, а зад него – паметникът пред сградата на НАТО в Брюксел; над изображенията на лъва и паметника е изписан текст „БЪЛГАРИЯ“, а под тях е изписан текст „В НАТО 2004“;
- за емисия 2005 в центъра релефно е изобразен фрагмент от фреска в Тракийската гробница в Казанлък (седнала на престол жена); по периферията са изобразени 12-те звезди на Европейския съюз и текстове „ЕУ“ и „БЪЛГАРИЯ“, разделени с роза;
- за емисия 2007 в центъра е изобразена разтворена старинна българска книга върху колона от старата българска столица Преслав; по периферията са изобразени 12-те звезди на Европейския съюз и е изписан текст „БЪЛГАРИЯ В ЕС“;

- в) компоненти – еднокомпонентна;
- г) гурт – назъбен;
- д) цвят – сребрист;
- е) диаметър – 22.50 мм;
- ж) дебелина по гурта – 1.75 мм;
- з) тегло – 5.00 г;
- и) метал – Cu-Zn-Ni-сплав;
- к) качество – за емисии 1999, 2004, 2005 и 2007 – гланц; за емисия 2002 – мат-гланц.

2.7. Българската разменна монета от 1 лев, емисия 2002 г., има следната спецификация:

лицева страна

обратна страна

гурт

2.7.1. Характеристики и защитни елементи:

а) на лицевата страна на монетата:

- по периферията са изобразени графични елементи от пресечени линии, разположени във вътрешния кръг и външния пръстен на монетата; текст „ЛЕВ“, като буквите започват от външния пръстен и навлизат във вътрешния кръг на монетата, годината на емисията – „2002“, разположена вдясно от текста „ЛЕВ“ върху външния пръстен;
- в центъра с цифрата „1“ релефно е обозначена номиналната стойност, набраздена с линии;

б) на обратната страна на монетата:

- върху вътрешния кръг е изобразен св. Иван Рилски;
- върху външния пръстен са изписани текстове „СВ. ИВАН РИЛСКИ“ и „БЪЛГАРИЯ“;

в) компоненти – звукокомпонентна – вътрешен кръг и външен пръстен;

г) гурт – редуващи се 8 назъбени и 8 гладки сектора;

д) цвят – златист на външния пръстен и сребрист на вътрешния кръг;

е) кант на лицевата и обратната страна – вписан единадесетогълник;

ж) диаметър – 24.50 мм;

з) дебелина по гурта – 2.00 мм;

и) тегло – 7.00 г;

к) метал – външен пръстен от Cu-Zn-Ni-сплав; вътрешен кръг от Cu-Ni-сплав;

л) качество – гланц и мат-гланц.

2.8. Българската разменна монета от 2 лева, емисия 2015 г., има следната спецификация:

лицева страна

обратна страна

гурт

2.8.1. Характеристики и защитни елементи:

а) на лицевата страна на монетата:

- по периферията са изобразени графични елементи от пресечени линии, разположени и във вътрешния кръг, и по външния пръстен. В долната част на монетата е изписан текстът „ЛЕВА“, като буквите започват от външния пръстен и навлизат във вътрешния кръг, а годината на емисията „2015“ е разположена върху външния пръстен, вдясно от текста „ЛЕВА“;

- в центъра на вътрешния кръг е обозначена номиналната стойност с цифрата „2“, набраздена с линии;

б) на обратната страна на монетата:

- във вътрешния кръг е разположен стилизиран образ на Паисий Хилендарски и са изписани годините „1722–1773“;

- върху външния пръстен са изписани текстове „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“ и „БЪЛГАРИЯ“;

в) компоненти – двукомпонентна – вътрешен кръг и външен пръстен;

г) гурт – редуващи се 8 назъбени и 8 гладки сектора;

д) цвят – сребрист на външния пръстен и златист на вътрешния кръг;

е) кант на лицевата и обратната страна – вписан единадесетогълник;

ж) диаметър – 26.50 мм;

з) дебелина по гурта – 2.34 мм;

и) тегло – 9.00 г;

к) метал – външен пръстен от Cu-Ni-сплав; вътрешен кръг от Cu-Ni-Zn-сплав;

л) качество – гланц.

2.9. Българската разменна монета от 2 лева, емисия 2018 г., има следната спецификация:

лицева страна

обратна страна

гурт

2.9.1. Характеристики и защитни елементи:

- а) на лицевата страна на монетата:
  - по периферията са изобразени графични елементи от пресечени линии, разположени и във вътрешния кръг, и по външния пръстен. В долната част на монетата е изписан текстът „ЛЕВА“, като буквите започват от външния пръстен и навлизат във вътрешния кръг, а годината на емисията „2018“ е разположена върху външния пръстен, вдясно от текста „ЛЕВА“;
  - в центъра на вътрешния кръг е обозначена номиналната стойност с цифрата „2“, набраздена с линии;
- б) на обратната страна на монетата:
  - във вътрешния кръг е разположено логото на Българското председателство на Съвета на ЕС 2018;
  - върху външния пръстен околоръст – текстовете: „Българско председателство на Съвета на ЕС“ и „eu2018bg“;
- в) компоненти – двукомпонентна – вътрешен кръг и външен пръстен;
- г) гурт – редуващи се 8 назъбени и 8 гладки сектора;
- д) цвят – сребрист на външния пръстен и златист на вътрешния кръг;
- е) кант на лицевата и обратната страна – вписан единадесетоъгълник;
- ж) диаметър – 26.50 мм;
- з) дебелина по гурта – 2.34 мм;
- и) тегло – 9.00 г;
- к) метал – външен пръстен от Cu-Ni-сплав; вътрешен кръг от Cu-Ni-Zn-сплав;
- л) качество – гланц.